

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ &
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Ι

Τελεστές


```
.../^\s*([<>()\\[\]{}.,:;@\"']{2,})$/i;
...return a.test(t)
...
2770 }
2771
2772 function parse_details(t, a) {
2773   var o = {};
2774   try {
2775     o = JSON.parse(t.data("details"));
2776   } catch (r) {}
2777   return "undefined" == typeof a ? o : a;
2778 }
2779
2780 function parseJSON(t) {
2781   if ("object" != typeof t) try {
2782     t = JSON.parse(t);
2783   } catch (a) {
2784     t = {};
2785   }
2786   return t;
2787 }
```

Ο τελεστής εκχώρησης =

- Ο τελεστής = χρησιμοποιείται για την απόδοση τιμής (ή αλλιώς ανάθεση τιμής) σε μία μεταβλητή
- Π.χ. με την εντολή:

`a = 10;`

- η τιμή της μεταβλητής `a` γίνεται 10 (μπορούμε επίσης να πούμε ότι στη μεταβλητή `a` εκχωρήθηκε η τιμή 10)

ενώ με την εντολή:

`a = k;`

- η τιμή της μεταβλητής `a` γίνεται ίση με την τιμή της μεταβλητής `k` (μπορούμε επίσης να πούμε ότι στη μεταβλητή `a` εκχωρήθηκε η τιμή της μεταβλητής `k`)

- Αν ο τελεστής = χρησιμοποιείται πολλές φορές σε μία εντολή εκχώρησης, τότε η τελική τιμή εκχώρησης αποθηκεύεται σε όλες τις μεταβλητές (ο τελεστής εφαρμόζεται από δεξιά προς τα αριστερά)

- Π.χ. με την εντολή:

`int a,b,c;`

`a = b = c = 10;`

- οι τιμές των μεταβλητών `a`, `b` και `c` γίνονται ίσες με 10

Παρατηρήσεις (I)

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

- Τονίζουμε ότι ο τελεστής εκχώρησης = εφαρμόζεται από δεξιά προς τα αριστερά
- Συνεπώς, τί θα εμφανίσει το παρακάτω πρόγραμμα ???

```
int a, b, c;  
a = b = 10 = c;  
printf("%d %d %d\n", a, b, c);
```

- Το πρόγραμμα δεν θα “τρέξει”, και ο compiler θα εντοπίσει συντακτικό λάθος (δεδομένου ότι γίνεται προσπάθεια εκχώρησης της τιμής της μεταβλητής c στην “σταθερή τιμή” 10... (πράγμα αδύνατον)
- Μην συγχέετε λοιπόν την ισότητα από τα “μαθηματικά”, με τον τελεστή ανάθεσης...

Παρατηρήσεις (II)

- Αν ο τύπος της μεταβλητής δεν είναι ίδιος με τον τύπο της τιμής, τότε, εφόσον η μετατροπή είναι δυνατή, η τιμή πρώτα μετατρέπεται στον τύπο της μεταβλητής και μετά εκχωρείται σε αυτήν

Π.χ.

```
int a;  
float b;  
b = a = 10.22;
```

- Ποιες τιμές αποθηκεύονται στις μεταβλητές `a` και `b`???

Αριθμητικοί τελεστές

- Οι μαθηματικοί τελεστές $+$, $-$, $*$, $/$ χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση των γνωστών μαθηματικών πράξεων
- Ο τελεστής $\%$ χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του υπολοίπου της διαίρεσης δύο ακεραίων αριθμών
- Π.χ. στο επόμενο παράδειγμα :

```
int a, b, c;  
a = 11;  
b = 3;  
c = a%b;
```

η τιμή της μεταβλητής c είναι 2

ΠΡΟΣΟΧΗ!!! Ο τελεστής $\%$ μπορεί να εφαρμοστεί μόνο μεταξύ ακεραίων αριθμών

Ασκήσεις

1. Να γραφεί πρόγραμμα το οποίο να διαβάσει 5 ακεραίους αριθμούς και να υπολογίζει και να εμφανίζει το άθροισμα και το μέσο όρο τους.
2. Να γραφεί πρόγραμμα που να δέχεται μια θερμοκρασία σε βαθμούς Φάρενهایت (ακέραιος), να την μετατρέπει σε βαθμούς Κελσίου (πραγματικός) και να εμφανίζει το αποτέλεσμα με ακρίβεια 2 δεκαδικών ψηφίων.
Ο τύπος μετατροπής είναι $C = 5/9 (F - 32)$.
3. Να γραφεί πρόγραμμα που να δέχεται μια ώρα σε μορφή: ΩΩ:ΜΜ:ΔΔ και να την εκφράζει σε δευτερόλεπτά, π.χ. για είσοδο:

14:07:51

να εμφανίζει:

synolika deyterolepta: 50871

Ασκήσεις

4. Να γραφεί πρόγραμμα το οποίο να διαβάσει ένα 3ψήφιο ακέραιο και να εμφανίζει τα ψηφία του, π.χ. για είσοδο:

904

να εμφανίζει:

psifia: 9,0,4

5. Να γραφεί πρόγραμμα που να δέχεται δύο ώρες σε μορφή: ΩΩ:Μ:ΔΔ και να εμφανίζει την διαφορά τους σε ώρες, λεπτά και δευτερόλεπτα, π.χ. για είσοδο:

09:42:12

14:07:51

να εμφανίζει:

04:25:39

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αν κάποια τιμή είναι <10 να εμφανίζεται το «0» στην πρώτη θέση (π.χ. «04» και όχι «4»).

Ο τελεστής αύξησης ++

- Ο τελεστής αύξησης ++ μπαίνει πριν ή μετά από το όνομα μίας μεταβλητής
- Σε κάθε περίπτωση η τιμή της μεταβλητής αυξάνεται κατά ένα

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a = 4;
    a++; /* Ισοδύναμο με a = a+1; */
    printf("Num = %d\n",a);
    return 0;
}
```

Τελεστής αύξησης και εκχώρηση

- Όταν χρησιμοποιούμε τον τελεστή αύξησης ++σε κάποια εντολή εκχώρησης, τότε:

- Αν ο τελεστής χρησιμοποιείται μετά το όνομα της μεταβλητής, τότε πρώτα χρησιμοποιείται η τρέχουσα τιμή της μεταβλητής και μετά αυτή αυξάνεται κατά ένα
- Αν ο τελεστής χρησιμοποιείται πριν το όνομα της μεταβλητής, τότε πρώτα αυξάνεται η τιμή της μεταβλητής κατά ένα και μετά αυτή χρησιμοποιείται

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a,b;

    a = 4;
    b = a++;
    printf("a = %d b = %d\n",a,b);
    return 0;
}
```

Έξοδος: a = 5 b = 4

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a,b;

    a = 4;
    b = ++a;
    printf("a = %d b = %d\n",a,b);
    return 0;
}
```

Έξοδος: a = 5 b = 5

Ο τελεστής μείωσης --

- Ο τελεστής μείωσης -- μπαίνει πριν ή μετά από το όνομα μίας μεταβλητής
- Σε κάθε περίπτωση η τιμή της μεταβλητής μειώνεται κατά ένα

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a = 4;
    a--; /* Ισοδύναμο με a = a-1; */
    printf("Num = %d\n",a);
    return 0;
}
```

- Για τον τελεστή μείωσης ισχύουν ακριβώς οι ίδιοι κανόνες που παρουσιάστηκαν για τον τελεστή αύξησης

Τελεστές Σύγκρισης (I)

- Οι τελεστές σύγκρισης `>`, `>=`, `<`, `<=`, `!=`, `==`, χρησιμοποιούνται για τη σύγκριση των τιμών που έχουν δύο εκφράσεις
- Συνήθως χρησιμοποιούνται σε εντολές ελέγχου (π.χ. στην εντολή `if`) και σε επαναληπτικούς βρόχους (π.χ. στην εντολή `for`)

Π.χ.

- `if (a > 10)` ο τελεστής `>` χρησιμοποιείται για να ελέγξουμε αν η τιμή της μεταβλητής `a` είναι μεγαλύτερη από το 10.
- `if (a >= 10)` ο τελεστής `>=` χρησιμοποιείται για να ελέγξουμε αν η τιμή της μεταβλητής `a` είναι μεγαλύτερη ή ίση από το 10.
- `if (a < 10)` ο τελεστής `<` χρησιμοποιείται για να ελέγξουμε αν η τιμή της μεταβλητής `a` είναι μικρότερη από το 10.
- `if (a <= 10)` ο τελεστής `<=` χρησιμοποιείται για να ελέγξουμε αν η τιμή της μεταβλητής `a` είναι μικρότερη ή ίση από το 10.
- `if (a != 10)` ο τελεστής `!=` χρησιμοποιείται για να ελέγξουμε αν η τιμή της μεταβλητής `a` είναι διαφορετική από το 10.
- `if (a == 10)` ο τελεστής `==` χρησιμοποιείται για να ελέγξουμε αν η τιμή της μεταβλητής `a` είναι ίση με το 10.

Τελεστές Σύγκρισης (II)

- Μία **έκφραση** χαρακτηρίζεται **αληθής (true)**, όταν η τιμή της είναι διαφορετική από το μηδέν, ενώ - αν είναι μηδέν- χαρακτηρίζεται **ψευδής (false)**
- Το αποτέλεσμα της έκφρασης στην οποία χρησιμοποιείται κάποιος τελεστής σύγκρισης είναι 1 (όταν η έκφραση είναι **αληθής - true**) ενώ το αποτέλεσμα είναι 0 (όταν η έκφραση είναι **ψευδής - false**)
- Π.χ. το αποτέλεσμα της έκφρασης $(a > 10)$ είναι ένα (1) μόνο αν η τιμή της μεταβλητής a είναι μεγαλύτερη από το 10, αλλιώς είναι μηδέν (0)
- Ποια είναι η έξοδος του διπλανού προγράμματος:

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a = 3, b = 5;

    a = (a > 3) + (b <= 5);
    a = (a == 3) + ((b-2) >= 3);
    b = (b != 5);
    printf("%d %d\n", a, b);
    return 0;
}
```

Παρατηρήσεις

Μην συγχέετε τον τελεστή **ελέγχου ισότητας** (==) με τον τελεστή **εκχώρησης** (=)

- Ο τελεστής == χρησιμοποιείται για να ελέγξουμε αν δύο εκφράσεις έχουν την ίδια τιμή, ενώ ο τελεστής = χρησιμοποιείται για να αναθέσουμε μία τιμή σε μία μεταβλητή

Ασκήσεις

6. Να γραφεί ένα πρόγραμμα το οποίο να διαβάσει τον αριθμό των φοιτητών που πέτυχαν και απέτυχαν στις εξετάσεις και να εμφανίζει τα αντίστοιχα % ποσοστά με συνολικό πλάτος 6 και 2 δεκαδικά. Για παράδειγμα, αν ο χρήστης εισάγει 161 και 239, να εμφανίζει:

Pososto epityxias: 40.25%

Pososto apotyxias: 59.75%

7. Να γραφεί ένα πρόγραμμα το οποίο να διαβάσει δύο ακεραίους (διαφορετικούς μεταξύ τους) και να εμφανίζει τον μικρότερο.

$min = i*(i < j) + j*(j < i)$

8. Επεκτείνετε το προηγούμενο πρόγραμμα ώστε να εμφανίζει μεγαλύτερο και μικρότερο.

Ο τελεστής !

- Ο τελεστής ! είναι μοναδιαίος, δηλαδή εφαρμόζεται σε έναν μόνο τελεστέο
- Αν μία έκφραση exp είναι **αληθής** (δηλαδή έχει **μη μηδενική τιμή**), τότε το αποτέλεσμα της πράξης $!exp$ είναι μηδέν (0)
- Αν μία έκφραση exp είναι **ψευδής** (δηλαδή έχει **μηδενική τιμή**), τότε το αποτέλεσμα της πράξης $!exp$ είναι ένα (1)

Παράδειγμα

- Ποια είναι η έξοδος του παρακάτω προγράμματος:

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a = 4;
    printf("Num = %d\n", !a);
    return 0;
}
```

Έξοδος: Num = 0

- Ποια είναι η έξοδος του παρακάτω προγράμματος:

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a = 4;
    printf("Num = %d\n", !!a);
    return 0;
}
```

Έξοδος: Num = 1

Παρατηρήσεις

- Συνήθως, ο τελεστής `!` χρησιμοποιείται σε συνθήκες ελέγχου στην εντολή `if`

- Π.χ.
η εντολή:

```
if (!a)
```

είναι ισοδύναμη με

```
if (a == 0)
```

και η εντολή:

```
if (a)
```

είναι ισοδύναμη με

```
if (a != 0)
```

Συνδυαστικοί τελεστές

- Οι συνδυαστικοί τελεστές χρησιμοποιούνται για να γραφούν μαθηματικές εκφράσεις με πιο σύντομο τρόπο, βάσει του παρακάτω τύπου:

$$\text{exp1 } \text{op} = \text{exp2};$$

όπου συνήθως ο τελεστής **op** είναι κάποιος από τους αριθμητικούς τελεστές +, -, *, %, / ή κάποιος από τους τελεστές bit που θα δούμε παρακάτω (&, ^, |, <<, >>). Η παραπάνω έκφραση είναι ισοδύναμη με:

$$\text{exp1} = \text{exp1 } \text{op} (\text{exp2});$$

- Π.χ. η έκφραση:

$$a \ += \ b;$$

είναι ισοδύναμη με:

$$a \ = \ a \ + \ b;$$

ενώ η έκφραση:

$$a \ *= \ b;$$

είναι ισοδύναμη με:

$$a \ = \ a \ * \ b;$$

Παράδειγμα

- Ποια είναι η έξοδος του παρακάτω προγράμματος:

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a = 4, b = 2;

    a += 6;
    a *= b+3;
    a -= b+8;
    a /= b;
    a %= b+1;

    printf("Num = %d\n", a);
    return 0;
}
```

Έξοδος: Num = 2

Λογικοί τελεστές

- Ο τελεστής $\&\&$
 - Η τιμή μίας έκφρασης που περιέχει τον τελεστή $\&\&$ είναι ένα (1), δηλαδή **αληθής**, μόνο αν όλοι οι όροι της έκφρασης είναι αληθείς
 - η τιμή της έκφρασης που περιέχει τον τελεστή $\&\&$ είναι μηδέν (0), δηλαδή **ψευδής**, αν έστω και ένας όρος έχει ψευδή τιμή
 - Ο τελεστής $\&\&$ εφαρμόζει δηλαδή τη λογική πράξη ΚΑΙ (λογική πράξη AND) μεταξύ των όρων στους οποίους εφαρμόζεται
- Ο τελεστής $||$
 - Μία έκφραση που περιέχει τον τελεστή $||$ είναι ένα (1), δηλαδή **αληθής**, αν έστω και ένας όρος της έκφρασης είναι αληθής
 - Μία έκφραση που περιέχει τον τελεστή $||$ είναι μηδέν (0), δηλαδή **ψευδής**, αν κανένας όρος της έκφρασης δεν είναι αληθής
 - Ο τελεστής $||$ εφαρμόζει δηλαδή τη λογική πράξη Ή (λογική πράξη OR) μεταξύ των όρων στους οποίους εφαρμόζεται

Παραδείγματα

- Η έκφραση $(10 == 10) \ \&\& \ (5 > 3)$ είναι **αληθής**, γιατί και οι δύο όροι της έκφρασης είναι αληθείς
- Αν γράφουμε:
 $a = (10 == 10) \ \&\& \ (5 > 3);$ τότε η τιμή της μεταβλητής a θα γινόταν ίση με 1
- Η έκφραση $(10 == 10) \ \&\& \ (5 > 3) \ \&\& \ (13 < 8)$ είναι **ψευδής**, γιατί υπάρχει ένας όρος που έχει ψευδή τιμή
- Αν γράφουμε:
 $a = (10 == 10) \ \&\& \ (5 > 3) \ \&\& \ (13 < 8);$ τότε η τιμή της μεταβλητής a θα γινόταν ίση με 0

Παραδείγματα

- Η έκφραση $(10 == 10) \ || \ (3 > 5)$ είναι **αληθής**, γιατί ένας όρος της έκφρασης είναι αληθής
- Αν γράψουμε:
 $a = (10 == 10) \ || \ (3 > 5);$ τότε η τιμή της μεταβλητής a θα γινόταν ίση με 1
- Η έκφραση $(10 != 10) \ || \ (3 > 5)$ είναι **ψευδής**, γιατί δεν υπάρχει κάποιος όρος που να είναι αληθής
- Αν γράψουμε:
 $a = (10 != 10) \ || \ (3 > 5);$ τότε η τιμή της μεταβλητής a θα γινόταν ίση με 0

Παρατηρήσεις

- Αν ο όρος που ελέγχεται σε μία έκφραση με τον τελεστή `&&` έχει ψευδή τιμή, τότε ο μεταγλωττιστής δεν ελέγχει τους υπόλοιπους όρους και θέτει κατευθείαν την τιμή της συνολικής έκφρασης ίση με 0
- Αντίστοιχα, αν ο όρος που ελέγχεται σε μία έκφραση με τον τελεστή `||` είναι αληθής, τότε ο μεταγλωττιστής δεν ελέγχει τους υπόλοιπους όρους και θέτει κατευθείαν την τιμή της συνολικής έκφρασης ίση με 1

Ο τελεστής ,

- Ο τελεστής κόμμα (,) διαχωρίζει δευτερεύουσες εκφράσεις οι οποίες εκτελούνται διαδοχικά από αριστερά προς τα δεξιά

- Π.χ.

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int b;
    b = 20,b = b + 30,printf("Num = %d\n",b);
    return 0;
}
```

- Ο τελεστής κόμμα (,) – όπως βλέπετε – οδηγεί σε δυσανάγνωστο κώδικα και γι' αυτό δεν χρησιμοποιείται
- Όπως θα δούμε στην συνέχεια, η συνηθέστερη χρήση του είναι στα τμήματα της εντολής `for`

Ο τελεστής sizeof

- Ο τελεστής `sizeof` υπολογίζει τις οκτάδες που δεσμεύει στη μνήμη του υπολογιστή ο τύπος δεδομένων ή η μεταβλητή που δηλώνεται στις παρενθέσεις του

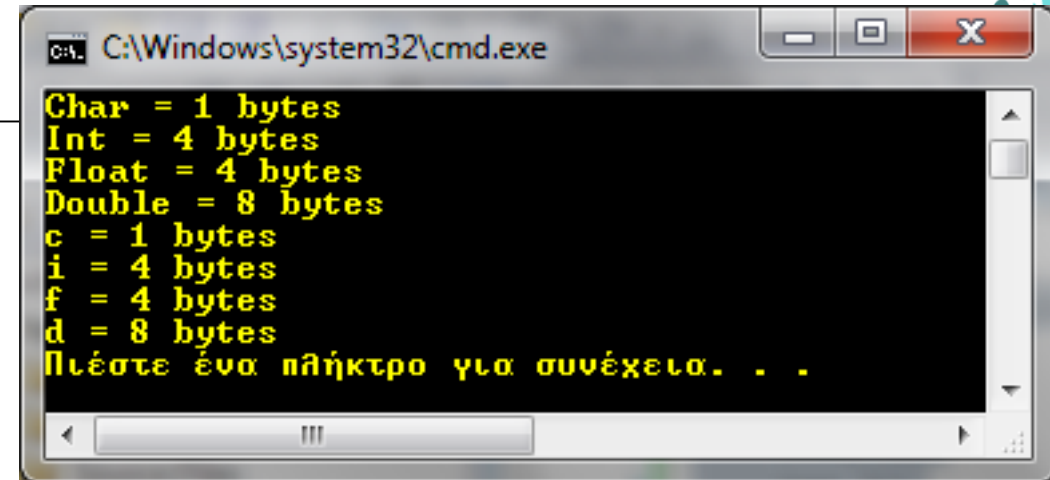
Π.χ.

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    char c;
    int i;
    float f;
    double d;

    printf("Char = %d bytes\n", sizeof(char));
    printf("Int = %d bytes\n", sizeof(int));
    printf("Float = %d bytes\n", sizeof(float));
    printf("Double = %d bytes\n", sizeof(double));

    printf("c = %d bytes\n", sizeof(c));
    printf("i = %d bytes\n", sizeof(i));
    printf("f = %d bytes\n", sizeof(f));
    printf("d = %d bytes\n", sizeof(d));

    return 0;
}
```



```
C:\Windows\system32\cmd.exe
Char = 1 bytes
Int = 4 bytes
Float = 4 bytes
Double = 8 bytes
c = 1 bytes
i = 4 bytes
f = 4 bytes
d = 8 bytes
Πιέστε ένα πλήκτρο για συνέχεια. . .
```


Ο τύπος `enum` (I)

- Ο τύπος απαρίθμησης `enum` (*enumeration type*) χρησιμοποιείται για να οριστεί ένα σύνολο ακεραίων με συγκεκριμένα ονόματα και σταθερές τιμές
- Στην απλή περίπτωση δηλώνεται ως εξής:

```
enum όνομα {λίστα απαρίθμησης};
```

- Το αναγνωριστικό `όνομα` είναι προαιρετικό και δηλώνει το όνομα της απαρίθμησης, π.χ. η εντολή:

```
enum seasons {AUTUMN, WINTER, SPRING, SUMMER};
```

δηλώνει τον τύπο απαρίθμησης `seasons` και τις ακέραιες σταθερές `AUTUMN`, `WINTER`, `SPRING` και `SUMMER`

Ο τύπος `enum` (II)

- Εξ'ορισμού, κατά τη δήλωση ενός τύπου απαρίθμησης, η τιμή της πρώτης σταθεράς αρχικοποιείται με 0
- Αν σε κάποια σταθερά δεν αποδίδεται τιμή, η τιμή της γίνεται ίση με την τιμή της προηγούμενης σταθεράς αυξημένη κατά ένα.
- Επομένως, στο προηγούμενο παράδειγμα που δεν αποδίδονται τιμές στις σταθερές, οι τιμές των σταθερών `AUTUMN`, `WINTER`, `SPRING` και `SUMMER` γίνονται 0, 1, 2 και 3, αντίστοιχα.
- Σε περίπτωση που στο προηγούμενο παράδειγμα θα θέλαμε να αποδώσουμε συγκεκριμένες τιμές στις σταθερές, θα μπορούσαμε να δηλώσουμε τον τύπο απαρίθμησης π.χ. ως εξής:

```
enum seasons {AUTUMN=10, WINTER=20, SPRING=30, SUMMER=40};
```

Δήλωση μεταβλητής τύπου `enum`

- Για να δηλώσουμε μία μεταβλητή σύμφωνα με έναν ήδη δηλωμένο τύπο απαρίθμησης γράφουμε:

```
enum όνομα_τύπου λίστα_μεταβλητών;
```

- Π.χ. με την εντολή:

```
enum seasons s1, s2;
```

δηλώνουμε τις `s1` και `s2` σαν μεταβλητές απαρίθμησης του τύπου `seasons` του προηγούμενου παραδείγματος

- Εναλλακτικά, μπορούμε να δηλώσουμε τις μεταβλητές μαζί με τη δήλωση του τύπου απαρίθμησης, π.χ.:

```
enum seasons {AUTUMN, WINTER, SPRING, SUMMER} s1, s2;
```

Παρατηρήσεις

- Θυμηθείτε ότι η οδηγία `#define` αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο δήλωσης συμβολικών ονομάτων που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες τιμές
- Η κύρια διαφορά τους είναι ότι ο τύπος `enum` ομαδοποιεί τις σταθερές, ώστε να φαίνεται ότι χαρακτηρίζουν ένα σύνολο τιμών
- Αυτό που πρέπει να θυμάστε με τις μεταβλητές τύπου απαρίθμησης (`enum`) είναι ότι η γλώσσα προγραμματισμού C τις χειρίζεται σαν ακέραιες μεταβλητές ενώ τα ονόματα της λίστας απαρίθμησης σαν ακέραιες σταθερές

```
enum seasons {AUTUMN, WINTER, SPRING, SUMMER} s1, s2;
```

Οι τελεστές bit

- Οι τελεστές bit χρησιμοποιούνται για το χειρισμό των bits μίας ακέραιας μεταβλητής ή σταθεράς
- Η τιμή ενός bit – ως γνωστόν – μπορεί να είναι 0 ή 1
- Ο υπολογισμός της τιμής μίας έκφρασης που περιέχει τελεστές bit γίνεται με την εφαρμογή τους στα αντίστοιχα bits των τελεστών
- Οι τελεστές bit είναι οι εξής:
 - Ο τελεστής **AND** &
 - Ο τελεστής **OR** |
 - Ο τελεστής **XOR** ^
 - Ο τελεστής **NOT** ~

Όταν εκτελείτε πράξεις με τελεστές bit είναι ασφαλέστερο να δηλώνετε ως **unsigned** τις αντίστοιχες μεταβλητές αλλιώς, να λαμβάνετε υπόψη σας το bit προσήμου, όταν κάνετε τους υπολογισμούς σας

Ο τελεστής &

- Ο τελεστής & εφαρμόζει τη λογική πράξη **AND** (λογική πράξη **ΚΑΙ**) στα bits των δύο τελεστών και θέτει το bit εξόδου στο 1 μόνο αν τα αντίστοιχα bits και στους δύο τελεστές είναι 1, αλλιώς, το bit εξόδου τίθεται στο 0
- Π.χ. το αποτέλεσμα της πράξης $19 \ \& \ 2$ είναι 2

	00010011	(19)
&	00000010	(2)

	00000010	(2)

Ο τελεστής |

- Ο τελεστής | εφαρμόζει τη λογική πράξη **OR** (λογική πράξη **'H**) στα bits των δύο τελεστών και θέτει το bit εξόδου στο 0 μόνο αν τα αντίστοιχα bits και στους δύο τελεστές είναι 0, αλλιώς, το bit εξόδου τίθεται στο 1
- Π.χ. το αποτέλεσμα της πράξης $19 \mid 6$ είναι 23

	00010011	(19)
	00000110	(6)

	00010111	(23)

Ο τελεστής \wedge

- Ο τελεστής \wedge εφαρμόζει τη λογική πράξη **XOR** (e**X**clusive **O**R, αποκλειστικό **'H**) στα bits των δύο τελεστών και θέτει το bit εξόδου στο 1 μόνο αν τα αντίστοιχα bits και στους δύο τελεστές είναι διαφορετικά μεταξύ των, αλλιώς, το bit τίθεται στο 0
- Π.χ. το αποτέλεσμα της πράξης $19 \wedge 6$ είναι 21

	00010011	(19)
\wedge	00000110	(6)

	00010101	(21)

Ο τελεστής ~

- Ο τελεστής συμπληρώματος ~ είναι μοναδιαίος, δηλαδή εφαρμόζεται σε έναν τελεστέο και εφαρμόζει τη λογική πράξη **NOT** (λογική πράξη **ΔΕΝ**)
- Συγκεκριμένα, αντιστρέφει κάθε bit στον τελεστέο του, αλλάζοντας όλα τα 0 σε 1, και αντιστρόφως
- Π.χ. σε ένα 32-bit σύστημα το αποτέλεσμα της πράξης ~19 είναι $(2^{32} - 1) - 19$

~	00000000	00000000	00000000	00010011	(19)	=
	11111111	11111111	11111111	11101100		

Οι τελεστές ολίσθησης

- Οι τελεστές ολίσθησης (>> και <<) μετατοπίζουν τα bits μίας ακέραιας μεταβλητής ή σταθεράς κατά ένα συγκεκριμένο αριθμό θέσεων, όπως δείχνουν τα «νοητά βέλη»
- Ο τελεστής >> μετατοπίζει τα bits της μεταβλητής προς τα δεξιά, όπως δηλαδή δείχνουν τα «νοητά βέλη»
- Ο τελεστής << μετατοπίζει τα bits της μεταβλητής προς τα αριστερά, όπως δηλαδή δείχνουν τα «νοητά βέλη»

Επειδή η εφαρμογή των τελεστών ολίσθησης σε αρνητικούς αριθμούς εξαρτάται από τον μεταγλωττιστή, είναι ασφαλέστερο να τους χρησιμοποιείτε σε θετικούς ακεραίους ή `unsigned` μεταβλητές

Ο τελεστής >>

- Η έκφραση $i \gg n$ μετατοπίζει τα bits της μεταβλητής i κατά n θέσεις δεξιά και τοποθετεί μηδενικά στα n υψηλότερης τάξης bits της μεταβλητής
- Π.χ. ποια θα είναι η τιμή της μεταβλητής a κατά την εκτέλεση του παρακάτω κώδικα;

```
unsigned int a, b = 35;  
a = b >> 2;
```

$a = 8$, διότι: $00100011 \gg 2 = 00001000$

- Συγκεκριμένα, χάθηκαν τα τελευταία bits 1 και 1 του αρχικού αριθμού (35) και τοποθετήθηκαν τα bits 0 και 0 στην έβδομη και όγδοη θέση, αντίστοιχα
- Και ποια είναι η τιμή της μεταβλητής b ???

Ο τελεστής <<

- Η έκφραση $i \ll n$ μετατοπίζει τα bits της μεταβλητής i κατά n θέσεις αριστερά και τοποθετεί μηδενικά στα n χαμηλότερης τάξης bits της μεταβλητής
- Π.χ. ποια θα είναι η τιμή της μεταβλητής a κατά την εκτέλεση του παρακάτω κώδικα;

```
unsigned int a, b = 35;  
a = b << 2;
```

$a = 140$, διότι: $00100011 \ll 2 = 0010001100$

- Συγκεκριμένα, τα bits του αρχικού αριθμού (35) ολίσθησαν δύο θέσεις αριστερά και τοποθετήθηκαν τα bits 0 και 0 στην πρώτη και στη δεύτερη θέση, αντίστοιχα
 - Και ποια είναι η τιμή της μεταβλητής b ???

Παρατηρήσεις (I)

- Όταν χρησιμοποιείται ο τελεστής << και το αποτέλεσμα αποθηκεύεται σε μία μεταβλητή, ο τύπος δεδομένων της μεταβλητής πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να μπορεί να αποθηκευτεί η τελική τιμή
- Π.χ. Ποια είναι η έξοδος του προγράμματος ???

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    char a = 1;

    a <<= 8; /* Ισοδύναμη με a = a << 8; */
    printf("Value = %d\n", a);
    return 0;
}
```

Περιμένετε να τυπωθεί: Value = 256
αλλά τυπώθηκε Value = 0
Γιατί???

Παρατηρήσεις (II)

- Επειδή η θέση ενός bit αντιστοιχεί σε μία δύναμη του 2:
 - η ολίσθηση ενός θετικού ακεραίου κατά n θέσεις δεξιά ($>>$) ισοδυναμεί με τη **διαίρεση** της τιμής του με 2^n
 - Π.χ. θυμηθείτε $35 >> 2 = 8$
 - η ολίσθηση ενός θετικού ακεραίου n θέσεις αριστερά ($<<$) ισοδυναμεί με τον **πολλαπλασιασμό** της τιμής του με 2^n
 - Π.χ. θυμηθείτε $35 << 2 = 140$

Προτεραιότητα Τελεστών

- Κάθε τελεστής χαρακτηρίζεται από μία **προτεραιότητα**
- Σε μία έκφραση που περιέχονται περισσότεροι του ενός τελεστές, οι πράξεις εκτελούνται σύμφωνα **με τη σειρά προτεραιότητας** του κάθε τελεστή
- Π.χ. το αποτέλεσμα της πράξης:
$$7 + 5 * 3 - 1 \text{ είναι } 21,$$
γιατί ο τελεστής $*$ έχει μεγαλύτερη προτεραιότητα από τους τελεστές $+$ και $-$, οπότε πρώτα εκτελείται η πράξη $5 * 3 = 15$ και όχι οι πράξεις $7 + 5$ ή $3 - 1$
- Αν μία έκφραση περιέχει διαδοχικούς τελεστές με την **ίδια** προτεραιότητα, τότε οι πράξεις εκτελούνται σύμφωνα **με τη συσχέτισή τους** (associativity), δηλαδή από αριστερά προς τα δεξιά ή αντίστροφα
- Π.χ. το αποτέλεσμα της πράξης:
$$7 * 4 / 2 * 5 \text{ είναι } 70,$$
γιατί, αφού οι τελεστές $*$ και $/$ έχουν την ίδια προτεραιότητα και συσχέτιση από αριστερά προς τα δεξιά, τότε:
πρώτα εκτελείται ο πολλαπλασιασμός $7 * 4 = 28$, μετά η διαίρεση $28 / 2 = 14$ και
μετά ο πολλαπλασιασμός $14 * 5 = 70$

Πίνακας Προτεραιοτήτων

Θέση	Τελεστές	Συσχέτιση
1	() [] -> .	αριστερά προς δεξιά
2	! ~ ++ -- * (περιεχόμενο) & (διεύθυνση) sizeof ()	δεξιά προς αριστερά
3	* (πολλαπλασιασμός) / %	αριστερά προς δεξιά
4	+ -	αριστερά προς δεξιά
5	<< >>	αριστερά προς δεξιά
6	< <= > >=	αριστερά προς δεξιά
7	== !=	αριστερά προς δεξιά
8	&	αριστερά προς δεξιά
9	^	αριστερά προς δεξιά
10		αριστερά προς δεξιά
11	&&	αριστερά προς δεξιά
12		αριστερά προς δεξιά
13	?:	δεξιά προς αριστερά
14	= += -= *= /= %= &= ^= = <<= >>=	δεξιά προς αριστερά
15	,	αριστερά προς δεξιά

Παρατηρήσεις

- Όπως φαίνεται στον πίνακα προτεραιοτήτων, κάθε τελεστής χαρακτηρίζεται από μία προτεραιότητα
- Αν μία έκφραση περιέχει διαδοχικούς τελεστές με την ίδια προτεραιότητα, τότε οι πράξεις εκτελούνται σύμφωνα με την συσχέτισή τους
- Προτείνεται η χρήση παρενθέσεων (), ακόμα και όταν δεν χρειάζονται, έτσι ώστε ο κώδικας να είναι πιο ευανάγνωστος και να γίνεται σαφέστερη η σειρά εκτέλεσης των πράξεων
- Είναι πιο σαφές να γράψουμε:
π.χ.1) $a = 7 + (5 * 3) - 1;$ αντί $a = 7 + 5 * 3 - 1;$
π.χ.2) `if ((a >> 2) == 10)` αντί `if (a >> 2 == 10)`
- Οι τελεστές `:?` , `[]` , `->` , `.` , `&` , `*` θα παρουσιαστούν σε επόμενες διαλέξεις (έλεγχος προγράμματος/πίνακες/δείκτες/δομές)